

Mag Jezus jouw voeten wassen?

Johannes 13

Ds. Ilonka Terlouw | Witte Donderdag | 24 maart 2016, Tollebeek

Mag Jezus jouw voeten wassen?

1. Een aansprekend voorbeeld

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,
enkele jaren geleden wordt Nederland blij verrast als we op het nieuws vernemen dat prinses Máxima meezwemt in de grachten van Amsterdam om zo geld in te zamelen voor de bestrijding van de ongeneeslijke zenuw- en spierziekte ALS.

Die zondagmiddag wemelt het op Twitter en andere social media van de complimenten voor de prinses. “Top.” “Máxima is de stoerste prinses ooit.” De stunt was urenlang *trending topic*. Er was veel waardering voor de prinses en voor haar inzet voor de bestrijding van ALS. Vooral, omdat zij zich, als lid van het Koninklijk huis, blijkbaar niet te goed voelde om, net als alle andere mensen, in de vieze grachten van Amsterdam te springen.

Dit soort dingen zien we in Nederland graag. We houden niet van mensen met sterallures. Alsof je meer bent, doordat je een hoge positie in het bedrijfsleven vervult; alsof je meer bent omdat je er financieel beter voorstaat dan die ander; alsof je meer bent doordat je uit een bekende familie komt. Daar draait het toch niet om? Er zijn toch zeker wel belangrijker dingen in het leven. Zoals de bestrijding van ALS bijvoorbeeld. Maxima vormde voor velen een aansprekend voorbeeld.

Precies dat waarden we ook zo in Jezus. Ook Jezus meet zich geen sterallures aan. Hij voelt zich niet te goed voelt om de vieze voeten van zijn discipelen te wassen. Jezus leerde ons dat je nooit te goed bent om je voor ander in te zetten. Het concreet dienen van elkaar zonder ook maar enigszins op die ander neer te kijken; het vuile werk niet door een ander te laten opknappen, maar zelf bereid te zijn de minste te zijn; dat soort dingen zien we graag in de kerk. Zo moeten en mogen wij in de kerk van Christus met elkaar omgaan. Wees altijd bereid de voeten van je naaste te wassen.

Maar als Jezus jou nu vraagt: mag ik ook jouw voeten wassen?

Ben je dan nog steeds zo enthousiast?

Mag Jezus jouw voeten wassen?

2. Je laten verzorgen

In Johannes 13 geeft Jezus zijn discipelen niet slechts een mooi voorbeeld om na te doen. Hij geeft allereerst zichzelf aan hen. Hij maakt zich klein, legt zijn bovenkleed af en wast hun voeten. Jezus geeft de opdracht om elkaars voeten te wassen pas als hij eerst jouw voeten heeft mogen wassen. **De voetwassing door Jezus, dat vormt het uitgangspunt van deze geschiedenis. De opdracht elkaars voeten te wassen, beslaat slechts 1 vers.**

En dat laatste vers, die opdracht, dat vinden we vaak wel aansprekend. Maar vind je dat eerste deel net zo aansprekend?

Ben jij bereid je door Jezus te laten wassen?

Jezus wil zichzelf aan jou geven en jouw voeten wassen. Dat vraagt niet alleen om nederigheid *van Jezus*, die zich bereid toont de minste te willen zijn, en bereid is het vieze klusje van een slaaf te doen – het vraagt om minstens net zoveel nederigheid en overgave van jou. Je laten dienen door iemand die je respecteert, waar je misschien wel tegenop ziet, iemand waar je van houdt, dat is nog zo eenvoudig niet. Kijk maar naar Petrus. Het druist in tegen alles wie hij is, waar hij voor staat, waar hij in gelooft. Als Jezus zijn voeten wil wassen roept hij: “O nee! Míjn voeten zult u niet wassen, nooit!”

Ik ken heel wat mensen die het makkelijker vinden voor anderen te zorgen, dan voor zichzelf te laten zorgen. Je laten verzorgen betekent kwetsbaar durven zijn. Je laten verzorgen betekent je eigen ik loslaten. Je hebt het op dat moment even niet meer voor het zeggen en je moet je overgeven aan degene die je verzorgt. Soms voel je je maar wat gênant of opgelaten dat die ander bepaalde dingen voor je moet doen, bepaalde dingen van je ziet. We voelen ons onzeker. Dan moet je veel van jezelf loslaten. Ook jij kan je dan geen sterallures veroorloven.

Wat Petrus doet, is dan ook zó herkenbaar. Want als het dan toch moet, als je dan toch verzorgd móet worden: hoe vaak proberen we dan niet om dan toch nog, linksom of rechtsom, de touwtjes in handen te houden? **Als we het dan niet zelf kunnen doen, dan zéggen we de ander wel hóe hij of zij het moet doen.** En we overladen de ander met aanwijzingen dat hij of zij het het beste zus of zo kan doen.

“Nee, niet zo! Dat moet je zo aanpakken.” ... “Nee Jezus, als je me dan wast, doe het dan goed. Niet alleen mijn voeten, maar dan ook mijn handen en mijn hoofd!”

Maar Jezus laat zich niet van de wijs brengen. *Hij* heeft de touwtjes in handen. Hij zorgt voor Petrus. En Hij doet de dingen op *zijn* manier, niet op onze manier. Dat begrijpt Petrus niet en dat vindt hij niet makkelijk, dat een ander de dingen op zijn eigen manier doet. Maar wat kan hij doen? Hij kan Jezus alleen maar vertrouwen, zich kwetsbaar opstellen en zijn voeten laten wassen.

Geloven betekent jezelf loslaten, niet alles in de hand willen hebben. Niet alles hoeft op jouw manier te gaan. Het gaat op Jezus manier. Dat hoef je niet te begrijpen. Je mag jezelf overgeven aan Jezus, jezelf klein maken en je aan Hem toevertrouwen.

Mag Jezus jouw voeten wassen?

3. Je Godsbeeld aanpassen

Deze daad van Jezus heeft verregaande consequenties. Als Jezus je voeten mag wassen, zullen er twee dingen in je leven veranderen: Je zelfbeeld en je Godsbeeld. Laat me beginnen bij ons Godsbeeld.

Want de voetwassing door Jezus zet ons Godsbeeld op zijn kop. Jezus laat zien dat God er is om ons te dienen in plaats van wij Hem. Dat betekent nogal wat. Het belangrijkste in het leven is niet dat jij God dient. **Het allerbelangrijkst is, dat God jou mag dienen. Dat noemen we in de kerk genade.** Dat is ware godsdienst. In de ware godsdienst draait het om ‘Gods dienst’ – vandaar het woord: godsdienst – aan ons.

Maar dat betekent ook, dat je niet bij God hoort omdat jij hem dient. Je hoort alleen bij God als hij jou mag dienen. “Als ik je voeten niet mag wassen,” zegt Jezus “kun je niet bij mij horen.” Ik durf toch wel hardop te zeggen, dat dat niet is hoe wij het

geloof over het algemeen zien. Wij denken: als *ik* geloof, als *ik* God dien, als *ik* naar de kerk ga, dan hoor ik dus bij God. Maar Jezus draait de zaken om: nee, alleen als jij je door mij laat dienen, dan hoor je bij mij.

Wat dat betreft is het wel logisch Jezus tot Petrus zegt: Nee, Petrus, dit kun je nu nog niet begrijpen. Dit heeft tijd nodig, wil je dit begrijpen. Het is ook onvoorstelbaar. De Schepper zelf wil in Christus jou dienen. Wie dát toelaat, hoort bij God.

Daarom vraag ik je opnieuw:

Mag Jezus jouw voeten wassen?

4. Je zelfbeeld aanpassen: de ongezuurde waarheid

Dat vraagt tenslotte ook om een aanpassing van je zelfbeeld. Allemaal zullen we erkennen dat we niet perfect zijn, maar of het nou echt nodig is door God zelf gewassen te worden?

Voorals je je realiseert dat deze voetwassing vooruit wijst naar de kruisiging. Daar bij het kruis zal Jezus opnieuw zijn bovenkleed afleggen en als een slaaf de kruisdood sterven om de reiniging van zijn discipelen te voltooien. Daar aan het kruis zal hij niet alleen hun voeten, maar hun leven reinigen. Schijnbaar is ons eigen leven zo schoon en puur niet. Het doet pijn, dat te moeten erkennen. **Het roept misschien zelfs wel weerstand op, de gedachte alleen al dat er iets aan jou 'niet goed' is.** Dat is een zelfbeeld dat moet groeien. Al snel denk je: nou, of het nou echt nodig was dat Jezus daar zó voor moest lijden?

Hoe zie jij jezelf?

5. De ongezuurde waarheid

De heiligheid en liefde van onze God vraagt om smetteloze reinheid van ons leven. Daarom eten we vanavond ook ongezuurde broden. Broden die niet gegist en dus niet gerezen zijn.

In de joodse cultuur staat het hele proces van het maken van ongezuurd brood onder het toezicht van Rabbijnen. Het is bijvoorbeeld uiterst belangrijk dat het meel niet in aanraking komt met vocht tijdens het malen, het transport en opslag. Immers: meel en vocht onder invloed van temperatuur zal op den duur leiden tot gisting. De bakkerij waarin de ongezuurde broden gebakken worden moet een chameets-vrije bakkerij zijn. Vervolgens worden de broden met gezuiverd water bereid in een proces dat maximaal 18 minuten mag duren.

In een artikel dat morgen in de Israëlkrant verschijnt schrijft Ruben :

“De precisie om de aanwezigheid van zuurdesem te voorkomen, komt op ons misschien wat overdreven over. Net zoals wel meer van de gebruiken in het Jodendom al gauw kunnen rekenen op ons oordeel als ‘overdreven wettisch.’ Maar die precisie dient natuurlijk een doel. De Here Jezus wees Zijn discipelen al op het gevaar van de ‘zuurdesem van de Farizeeën en Sadduceeën.’” Dat heeft in christelijke oren helaas eeuwenlang geklonken als kritiek op het traditionele Jodendom. [Maar dat is niet correct] Nee, de ‘zuurdesem’ waar Jezus over sprak, had veel meer te maken met hun opgeblazen ego’s. En opgeblazen ego’s zijn niet exclusief uitbesteed aan Joden. In de kerk kunnen we er ook wat van.

De precisie bij de bereiding van het ongedesemde brood voor het Pesach behoort ons daarom aan het denken te zetten *over onszelf*. Zijn wij vrij van die zuurdesem? Ben jij vrij van zuurdesem?

En wees dan maar eens eerlijk: Kun je jezelf daarvan vrijmaken? Kunnen wij onszelf als het ware 'leeg laten lopen' voor God? Probeer maar eens een gezuurd brood plat te maken. De zuurdesem is uiterst hardnekkig. *Dat is de ongezouten waarheid.*

Dáárom vieren wij deze maand als christenen de opstanding van de Here Jezus. Dat wonder *maakt* ons leeg. Want Zijn leven in ons breekt ons eigen ego af. Hij doet dat op zijn manier, door te sterven aan een kruis, niet door onze aanwijzingen op te volgen. Hij wil in ons Zijn woning maken en reinigt ons van *chameets*. En dat is de *ongezuurde waarheid*.

6. Je door Jezus laten bedienen (in het Avondmaal)

Vanavond staat er ongezuurd brood voor u klaar.

Jezus staat klaar om u te bedienen. Hij staat klaar om zichzelf vanavond in het avondmaal aan u te geven. En ook vanavond doet Hij dat op Zijn manier, in tekenen van brood en wijn. Op jouw aanwijzingen zit Hij niet te wachten.

Je hoeft alleen maar aan te schuiven en je te laten bedienen.

Zijn lichaam is gebroken en zijn bloed is vergoten tot een volkomen verzoening van jouw onze zonden.

Voor de laatste maal vraag ik u vanavond daarom:

Mag Jezus jou dienen?

Mag Jezus vanavond jouw voeten wassen?